

KOLOZSVÁRI FRISS UJSÁG

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik mindennap, ünnep után való napon is.

Felelős szerkesztő: Dr. OVÁRI ELEMÉR.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Mátyás király-tér 22 sz. I. em. Telefonszám: 379.

A sajtószabadság ellen.

Kolozsvár, június 27.

„Gondolatait sajtó útján mindenki szabadon közölheti és **szabadon terjesztheti.**” Ezekkel a szavakkal proklamálja az 1848. évi XVIII. t.-c. 1. §-a a sajtószabadságot, ezek a szavak helyezik a sajtó szabadságát a törvény oltalma alá.

Az 1848-iki nagy törvényhozásnak ez talán a legnagyobb érdeme, hogy felszabadította a gondolatot az egyes emberek, a kormányrendeletek béklyója alól.

Azok a szavak, melyekkel az 1848. évi XVIII. t.-c. kezdődik, hiven tükrözik vissza a nagy küzdelmet, a melyet a sajtószabadságért vívtak. És ez a cél, a sajtószabadság érdemes volt a küzdelemre. Érdemes volt érte küzdeni s hogy érdemes volt, mutatják azok az eredmények, melyeket a magyar sajtó elért.

A magyar nemzetnek sok és nagy küzdelme volt azóta s e küzdelmekben hűséges fegyvertársa, a bukásban vigasztalója volt a sajtó.

A mostani nemzeti küzdelemben is így volt ez. A sajtó volt a küzdelmek egyik legalkalmasabb tere, a sajtó volt a nemzet biztatója, lelkesítője, s ostromzója volt azoknak, a kik gátul szolgáltak a nemzeti fejlődéssel szemben.

Ezért jött most Fejérváry rendelete. Ez az ember, aki gondolkodás nélkül kész volt arra, hogy a nemzet alkotmányát felfüggeszsze, most a sajtószabadságot akarja felrugni.

A darabont kapitánynak nem tetszik a magyar sajtó iránya, nem tetszik neki, hogy a sajtóval szemben gyöngék az ő fegyverei.

Hja! a betű veszedelmes. Azok a betűk, melyek rendenként dülnek a papírra, forradalmat csinálnak az agyban, bevilágít az ólom szűrkesége az agyakra.

Világosság támad a betű nyomában; a bűnös ember pedig nem szereti a fényt,

bujik előle, neki csak a sötétség alkalmas a működésre.

A betűk forradalmosítják az agyvelőt. Az agysejtek vibrálása végig fut az idegeken, megmozgatja a vér edényeket, megfeszíti az izmokat s nyomán ökölbeszorul a kéz s kitudja hova csap le egy nemzet ökle, ki tudja — valószínűleg nem arra, aki neki javát akarja, hanem arra, aki ki akarja ölni belőle a nemzeti létet.

Ilyen formán csakugyan veszedelmes Fejérváryra és büntársaira nézve a magyar sajtó, meg tudjuk érteni miért akarják ők elvonni a sajtótól a terjesztés jogát.

Értjük Fejérváryéknak taktikáját; ők a sajtó terjesztésének megakadályozásával a nemzeti eszme terjedését akarják meggátolni.

Fejérváry báró azonban az osztrák ármádiából való vén copfos katona. Az osztrák ármádia pedig tudvalevőleg mindig el szokta taktikázni a győzelmet, s így lesz ez Fejérváry tábornaszernagy urral is; a tábornaszernagy ur hiven az ármádia hagyományaihoz, elszámította magát.

A terv hajótörést szenved a törvény szikláján s a törvényhatóságok hazafiságán és törvénytiszteletén.

A gondolat közlésének és terjesztésének joga szabadságjog, mely ha nem is volna tételes törvényben biztosítva, alkotmányunk szelleméből is folynék.

De a sajtótörvény, amidőn cikkünk elején megjelölt szavakkal a törvény oltalma alá helyezte a sajtószabadságot, kizárta azt, hogy e szabadság rendeletekkel legyen korlátozható.

A sajtó terjesztésének a törvényen kívül minden más korlátozása tételes törvénybe ütközik.

Ha ezt akarja elkövetni a darabont-kapitány ur, ám tessék, a törvényhatóságok az alkotmányellenes mérenyletekkel szemben tudták és tudni fogják kötelességüket.

Kolozsvár sz. kir. város törvényhatósága megrendelte a város tanácsának, hogy az alkotmányellenes miniszterium alkotmányellenes rendeleteit ne hajtsa végre.

A generális ur e rendelete tételes törvényt, alkotmányunk sarkalatos biztosítékát sérti, Kolozsvár tanácsa ezzel szemben tudni fogja kötelességét s a törvényellenes rendeletet visszszakuldi oda, a honnan jött.

A vidéki ujságírók mozgalma.

Nagygyűlés Kolozsvárt.

(Saját tudósítónktól.) Hirt adtunk már lapunkban arról az életrevaló mozgalomról, mely a vidéki ujságírók körében országos szervekedésünk céljából megindult és a mely első ülését Szegeden tartotta meg. A most már nagyarányú mozgalomnak Sass Ede a *Nagyvárad* ismert nevű szerkesztője a V. H. O. Sz.-hez benyújtott indítványával adta meg az impulzust. Sass Ede ezzel az indítványával a vidéki ujságírók aránytalanul mostoha helyzetét kívánta orvosolni. De az említett szövetség szinte érthetetlen, maradi félremagyarázatokkal az indítványt elvetette, sőt szenvedelmes hangon éppenséggel nem méltányos kritika tárgyává tette az indítványt pártolói-val együtt.

A vidéki ujságírók körében nem természetesen élénk visszatetszést szült a szüvetkezetnek ez a merev állásfoglalása és tömegesen jelentették be csatlakozásukat a *Szeged és Vidéke* szerkesztőség e tagjainak; a kik nyomban az elutasító határozat után magukévá tették az indítványt azzal, hogy azt teljes egészében, ha lehet a szövetséggel együtt, de ha kell ellenére is, érvényre juttatják. E célból a szegediek értekezletet hívtak egybe, mely vasárnap folyt le Szegeden, még pedig a vidéki ujságírók oly nagyszámú részvétele és egyetértő határozatok hozatala mellett, hogy a mozgalom sikere már most is minden kétségen felül áll.

Az ország minden részéről összesereglett ujságírók *Palócz* László szerkesztő a szövetség titkárának egyedüli szavazatával szemben, egymásután egyhangulag elfogadták az előterjesztett javaslatokat és az elő-

adókat nevezetesen *Sass Ede*, *Szalkács Andor*, *Rónai Lajos* és *Ujvári Péter* szerkesztőket lelkes ünneplésben részesítették. A zajos óvációból fokozódott mértékben kijutott a nagygyűlés elnökének *Tiszi Lajos* a vidéki ujságíró gárda érdemdu veteránjának és dr. *Balassa Ármin* a *Szeged és Vidéke* országos nevű szerkesztőjének, a ki rajongó kollégialis szeretettel tette magáévá ujságíró kartársainak igazságos ügyét.

A nagygyűlés lefolyásának minden egyes mozzanata különben a vidéki ujságírók ideális testvéri együttérzését juttatta kifejezésre. A szegediek páratlan vendégszeretetükkel kellemes ott honná varázsolta a Tiszamenti pompás metropolist. Az idegenből jött ujságírók a nagystilű városban lépten-nyomon szívélyes fogadtatásra találtak. Így az *Arad-Csanádi* vasútársaság szíves készséggel bocsátott ingyen jegyeket az utazó ujságírók rendelkezésére és a szegedi lóvasutársaság szintén felajánlotta kocsijait az ujságírók részére. Egy napi rövid ott tartózkodás után is az ujságírók igazán kedves emlékekkel gazdagon hagyták el Szegedet.

A legközelebbi nagy értekezlet Nagyváradon vasárnap fog lefolyni, a hol az eddigi határozatokat véglegesen precizirozzák. Vasárnaphoz egy hétre pedig mi, kolozsvári hírlapírók leszünk abban az örvendetes helyzetben, hogy kollégáinkat szívesen fogadott vendégeinkül köszöntsük.

Az értekezletről különben a következő kommunikét vettük:

A Szegeden 1905. június hó 25-én összegyűlt országos hírlapíró kongresszus beható és megfontolt tanácskozása után határozatképen kimondja, hogy a hírlapírók jelenlegi anyagi és erkölcsi helyzetét rendezni kívánja.

E célból a kongresszus egy országos bizottságot küld ki, amelynek tagjai a napilapok felelős szerkesztői, továbbá *Tiszi Lajos*, mint elnök és az előkészítő bizottság négy tagja. A kongresszus kötelességévé teszi az országos bizottságnak, hogy legkésőbb 1905. év szeptember 1-én egy teljesen kidolgozott javaslattal lépjen az országos hírlapíró-kongresszus elé, a mely tekintet nélkül a megjelenendő kongresszusi tagok számára, a már most kötelezőleg kijelentett hozzájárulásnál fogva, döntő határozatokat lesz hivatva megállapítani.

A jelenj határozattal kiküldött bizottság tanácskozásainak helyét és

Uj vasbutor-gyár

és bádigos munkák vállalata

Kolozsvár, Unió-utca 21 sz.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség b. figyelmét felhívni fenti gyártelepem és vállalatomra.

Elvállalok mindennemű vasbutor és bádigos-munkákat, ugyszin' én javításokat.

Állandóan raktáron tartok vasbutort és szállítok viszont' adásra.

Vidéki megrendeléseket gyorsan és pontosan intézek.

Arjegyzéket és költségvetést ingyen küldök.

Tisztelettel

Mihajlovits Gy. Lajos

Rónai - Mulató

(Biazini szálloda)

Ma és a következő napokon Nagy Varieté Előadás!

Ma érdekes vendégfellépés lesz! Az igazgatóságnak sikerült a bájos spanyol táncosnőt

„La belle Morenittát“

nehány esti vendégszereplésre szerződött.

Fellépése iránt nagy az érdeklődés, mert csak most nemrég működött a „Berlini Wintergarten“-ban. Közkívánatra fellép az igazgató-pár is „Jócsi és Józsika“, Roland új kuplékat énekel és egy új kacagató bohózat — „A megálmódott vőlegény“ — is kerül színre. A közkedvelt néger táncosok „The simporus“ és a tourbillon kettős „Teuber-testvérek“ még csak néhány napig lépnek fel.

Kezdeté 8 órákor. Pontos kiszolgálás.

Belépő-díj 1 korona.

Fentartott helyek. Szigorú családi műsor.

Simon László

eiső erdélyrészi zongora, orgona és harmonium-készítő és hangoló

Kolozsvárt, Egyetem-u. 6. sz.

Elvállal bármilyen kivitelű új orgona és harmonium készítését, vagy bármilyen javítást, jutányos áron, a leggyorsabb pontossággal és mindennemű munkáért felelősséget vállal.

A nagyérdemű közönség szíves pártfogását kéri tisztelettel

Simon László

orgona és harmonium-készítő
Kolozsvárt, Egyetem-u. 6. sz.

Naponta friss kefir tej

kapható
Burger Frigyes drugeriájában — Kolozsvárt Mátyás király-tér.

Végladás.

Van szerencsém a n. é. közönség tudomására hozni, hogy a 28 év óta fennálló rövid-áru kész és kezdett munka-üzlettemmel felhagyok, a miért is *hatóságilag engedélyezett*

végladást

rendezek az 7sszes berendezés és 1 Wertheim-hármas vaskassa eladók.

Csiky Mihály.

Végladás.

Üzlet teljes felhagyása.

Értesitem a n. é. közönséget, hogy 25 év óta fennálló női divat-szövet, vászon és kézmű áru üzletemet feloszlatom, mely célból az iparhatóságtól

végladásra

engedélyt kaptam. Addig is, míg ezen hatósági engedély jogerőre emelkedik, tudatom a t. közönséggel, hogy üzlettemmel visszavonhatatlanul felhagyok s felhívom szíves figyelmét a kirakat és üzletemben levő *kiárazásokra*.

Az összes árukészlet, berendezés és felszerelés eladó.
Tisztelettel CSÁSZÁR DÁVID.

Növényzsir nagy raktár, naponta frissen legjobb minőségben érkezik.

Panaszkodnak a háziasszonyok, drágaság van mindenfelé, óvatosnak kell tehát lenni a bevásárlásnál.

Ninesen drágaság,

hogyha a liszt, fűszer és tűzifa szükséglet

STERN JÓZSEFNÉL

lesz beszerezve. Hogy az általános drágaság némileg pótolva legyen, elhatároztam, hogy az elismert legjobb minőségű összes fűszer- és zsiradékárakat olcsóbban, mint eddig, sőt hirneves műalmi liszteimet mindig kilogrammonként 1 fillérel szintén olcsóbban árusítani.

Fillérekből lesz a korona,

azért jól megfigyelendő a czimem:

STERN JÓZSEF

liszt-, fűszer- és tűzifakereskedő Kolozsvár, Wesselényi Miklós-utca 12.

A legjobb és legolcsóbb bevásárlási forrás.

Egy próba bevásárlásnál mindenki meggyőződhetik e hirdetés valóságáról.

Felhívás.

Az „Erdélyi Általános Takarékszövetkezet“ (Kolozsvár, Ferencz József-ut 2.) folyó év július 1-én

II-ik koronás évtársulatát

indítja meg, a melybe való belépésre a t. közönség ezennel tisztelettel felhivatik.

Az évtársulat tagjai 3 éven át hetenként 1, vagy több koronát fizetnek be betéti könyvre s a 3 év leteltével úgy a befizetett összegek, valamint 5% kamatja s az átírási és késedelmi díjakból eredő jövedelem a bank által a tagoknak készpénzben kifizettetik. Az említett jövedelemmel a betett koronák kamatja 10% ra is felnöhet.

A tagok kölcsönt nyernek váltóra, kötelezvényre, értékpapírra és jelzálogra, mérsékelt kamat mellett.

Ha a tag kölcsönt vesz igénybe, a kölcsönt 1—2 koronájával fizetheti 3 év alatt vissza, ha pedig kölcsönt nem vesz igénybe, de bármely okból a befizetéseket beszüntetni akarja, könyvét másra átruháztatja s azt mint készpénzt bárki átveszi.

A hetenkénti koronás befizetést senki meg nem érzi s így minden tag minden nagyobb áldozat nélkül három év alatt jól kamatozó tőkére tesz szert.

Az évtársulatba való belépés minden tag mindenkinek melegen ajánlható.

Az Erdélyrészi Tárházak

ezennel közzé teszi, miszerint közvetlen a vasutnál iparvágánnyal ellátott raktáraiban a legolcsóbb feltételekkel gabona és termény, valamint fűrész-áru és *beraktározásokat* elfogad és a tűzifa *beraktározásokat* n. érdemű közönség rendelkezésére áll. Erdélyrészi Tárházak. Értekezhetni: B. Rak Lajosnál Kolozsvárt Malom-u. 28.